

Klooster in Ter Apel

door Llewellyn Bogaers

In de uiterste zuid-oosthoek van de provincie Groningen ligt een juweel van en laat-vijftiende-eeuws klooster. Het complex ligt beschut in een bosrijke omgeving aan de voet van de zanderige Hondsrug.

Tot in de negentiende eeuw was het klooster moeilijk bereikbaar. Het lag temidden van uitgestrekte moerassen. Het complex is ondanks de reformatie opmerkelijk gaaf bewaard gebleven. Het zal wel komen omdat er in deze uithoek geen nieuwe bestemming voor was. De gebouwen zelf zijn op zand gebouwd. De muren rusten in sleuven die nog geen twintig centimeter diep zijn. Zware ijzerhoudende stenen vormen het fundament.

Het klooster functioneert al als museum. Jurriëns Groningen doet de restauratie en nieuwbouw. Er staan nu drie vleugels om de kloostertuin, een vierde wordt aangebouwd. Onder de tuin komt een diepe kelder die als depot gaat dienen. De kloostertuin wordt weer opnieuw ingericht.

Het complex is tussen 1465 en 1502 gebouwd in opdracht van de orde der kruisheren. Het was

een kleine, maar rijke gemeenschap. Het kloostergebouw oogt authentiek. De daken hellen nog over de muren. De rode pannen zijn grijsgroen bemost. In het muurwerk zijn merktekens van metselaars te onderscheiden. De oudste muren hebben een ruitpatroon van zwarte baksteen. In de gevel van de kerk zijn de oorspronkelijke ontlastingsbogen nog zichtbaar met zandstenen kruiskozijnen uit 1561.

Binnen val je van de ene verbazing in de andere. De vloer van de sacristie heeft nog de oude groengeglazuurde tegels. Zij zijn sterk uitgesleten. De kerk zelf is ruim en verfijnd.

Met indrukwekkende netgewelven en forse raampartijen. Hier is nog veel van de originele inrichting te zien. De eikenhouten koorbanken zijn prachtig versierd. Op het zandstenen priestergeroelte zijn scènes rond de geboorte van Christus afgebeeld. Ook is er een

doksaal, de hoge en brede afscheiding tussen koor en schip. Het is in 1501 gemaakt van zandsteen.

Druiventrossen, bladmotieven en fijn traceerwerk sieren de lijst. In de eetzaal en de woonruimte van de prior staan enkele mooie eikenhouten kasten. De bekiste en nog vaag beschilderde plafonds spreken tot de verbeelding.

Er is veel moois te zien in dit complex. Zeker voor wie van details houdt. Wat hebben monniken met plezier hun afgelegen woonoord vormgegeven. Een bezoek aan het museumklooster is nu al de moeite waard. En voor wie niet alleen wil kijken, maar ook doen: om het kloostermuseum zijn verschillende wandelingen uitgezet. In dit niemandsland is het vast heerlijk wandelen. En het aangrenzende Boschhuis is een hotel-restaurant van het aangename ouderwetse soort.